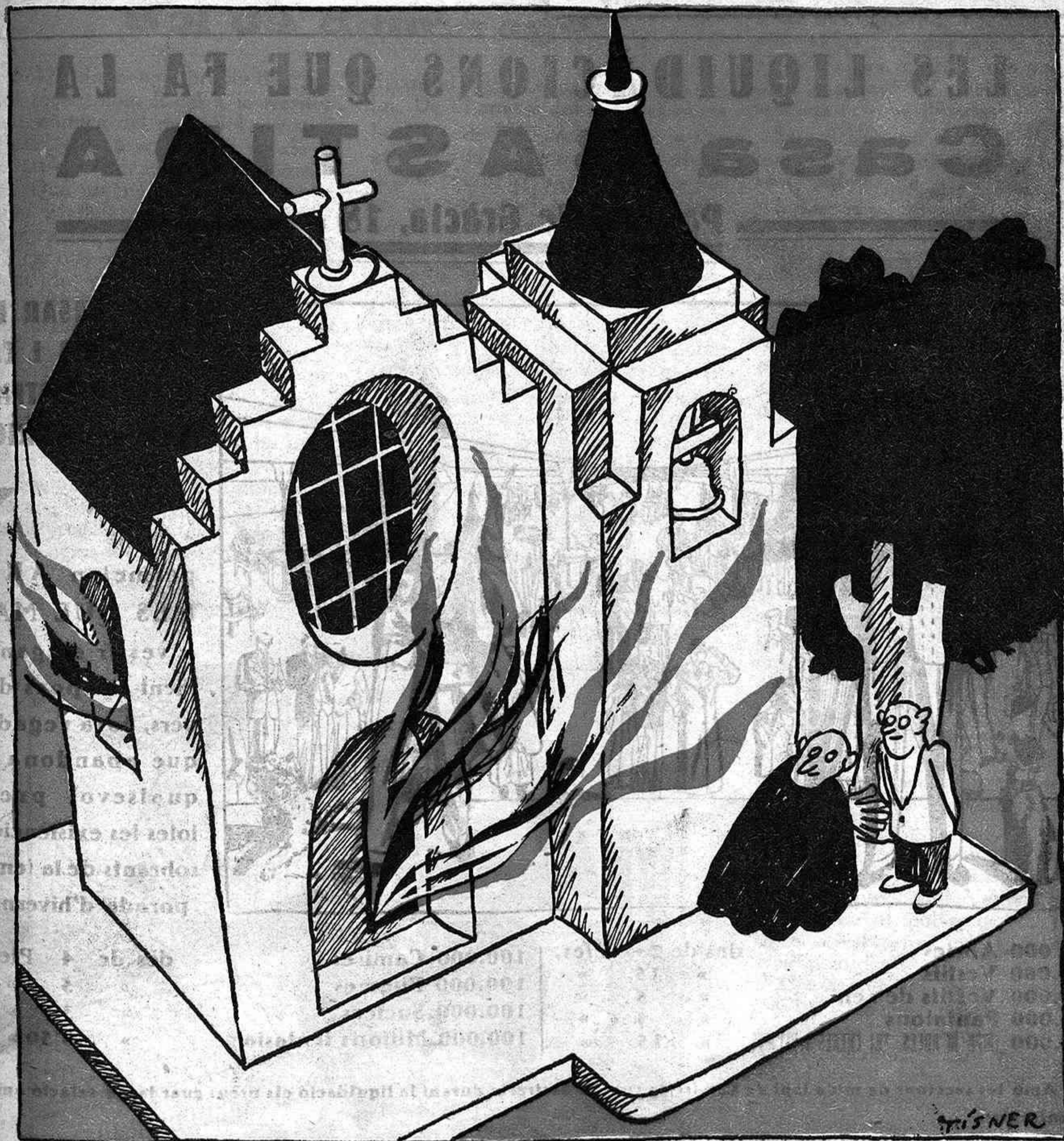

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

SANTA MARIA DE SANTS

—Aviso als bombers?

—No; espera't que cremi del tot.

CLÍNICA GALLEGO

Vies urinàries - Matriu - Sífilis
Impotència - Diaterna - Raigs X

Director: Doctor J. RIU
Diumenges, de 10 a 1

Consulta: de 10 a 1 i de 4 a 9
NOU DE LA RAMBLA, 18

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?
Aneu al FRONTÓ NOVETATS

LES LIQUIDACIONS QUE FA LA Casa BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18

GRAN BASAR DE
SASTRERIA I CA-
MISERIA SISTEMA
NORD - AMERICA

permeten ARA
MES QUE MAI
a vestir elegant-
ment per pocs di-
ners, tota vegada
que abandona a
qualsevol preu
totes les existències
sobrants de la tem-
porada d'hivern.

100.000 Abrics	des de 2	Pies.	100.000 Camises	des de 4	Pies.
100.000 Vestits	» 15	»	100.000 Pijames	» 5	»
100.000 Vestits de ren-	» 5	»	100.000 Sueters	» 3	»
100.000 Pantalons	» 5	»	100.000 Mitjons fantasia	» 0'50	»
100.000 IMPE-MABLES, TRI-CHESES I PELLMES	» 15	»			

Amb les seccions de mida tant de Camiseria com de Sastreria durant la liquidació els preus guardaran relació amb els anteriors.

Tenim una secció a mida ultraràpida que escoltant el vestit o abric al matí el poden tenir llest a la tarda.

A desgrat les rebaixes, obsequiem amb segells d'Estalvi Popular de la Caixa de Pensions per a la Velleja i Estalvi.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ,
PENEDIDES, 8. - Telèfon 21361
(ARREPENTIDAS)
BARCELONA

FORA DE BARCELONA
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
ESPANYA: trimestre 3 Pessefes
ESTRANGER: trimestre 5 Pessefes

CRONICA

Sol de diumenge

Sol de diumenge, primer de Març. Sol rogent com li cal a la tessitura astronòmica del mes. Sol que ni és d'estiu ni d'hivern, però sol de llibertat que no pot mancar diumenge. Que no mancarà. Sol d'humanitat irredempta, que al calor dels teus raigs ens portes els alliberats, els captius que un dia baixaren a la bancada de l'esclavatge engrillonats de mans i peus. Si els oracles no menten març és mes de benaurances.

I a fe que l'oracle no ment de primer antuvi.

Perquè el poble de Catalunya a força d'empènyer la porta ha pogut rebre la llum del sol de les seves deslliurances que li ha emplenat de claror l'esperit.

Ja tornen els captius! I en el rostre la petxada dels sofriments els ha

deixat el rastre inconfusible del dolor. De l'immens dolor de les hores llargues, de les hores fosques a l'aguait d'una mà germana que els obrís la presó, a l'aguait del més petit grinyolar del forrellat, frontera inviolable de braços amants, però a l'ensem nu de connexió dels pensaments, dels ideals.

¿Què hi fa la presó per un esperit ben trempat? El tremp que dona la vida a l'ésser dinàmic, a l'home creient no es desfà així com així.

Hom podria assegurar que l'home que viu entre grillons i entre reixes, en assolir la llibertat, s'emporta quelcom de la força dels ferros que l'han empresonat.

Són així, els nostres alliberats! Si sinceritat fèrria varen tenir en escoltar la sentència d'un tribunal

absurd que els condemnava pel *delicte* d'haver sabut estimar la seva terra, més sinceritat han tingut per a reinstar les jornades que la fatalitat els senyalava, i molta més per a dirigir la paraula al poble una volta assolida la seva llibertat.

Ja cal que els estimin, els catalans! Tant com els catalans han palesat estimar-los, a ells...

I diumenge vinent, quant el poble en pes, amb el pes aplanador de la seva força, que és força de vida, de democràcia, de valor, senti al carrer a refermar, amb els braços oberts, la seva sobirana voluntat expressada a les urnes el setze de Febrer, les llàgrimes d'uns i altres, d'alliberadors i d'alliberats, a mercè de l'emoció d'aquells moments, ho acabaran de refermar.

¡Sol de diumenge per a Catalunya, el dia primer de Març!!

Data que en la història pàtria s'ha d'estampar amb lletres d'or per a eterna recordança!

¡Data de llibertat, de germanor, sense egoisme de cap mena! Una raça que es llença al carrer, al camp, a rebre els Benjamins, que un dia ens foren arrabassats.

Data de triomf, d'alegria, de joia completa!

Alliçonadora data per als cors mesquins! Per als qui un dia cregueren que la voluntat dels catalans es podia avenir a concupiscències traïdores.

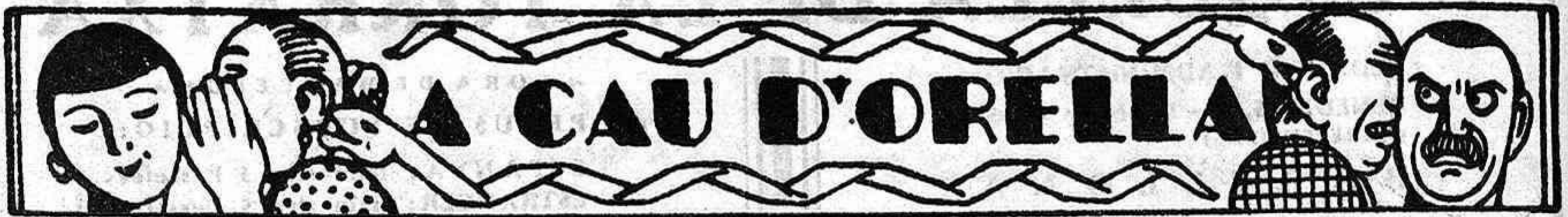
Cambó! Gil Robles! Lerroux! Surtiu uns moments al balcó, el diumenge propvenent! Veureu la resposta que el poble de Catalunya dona a les vostres farces, a les vostres mentides.

Coneixereu el poble català el qual encara no coneixeu! Veureu com pensa! Sabreu què vol! La seva personalitat restarà manifesta, i ai! d'aquells orbs d'esperit que la vulguin contrarestar, perquè és un torrent de força ignia que ho arrossega tot.

El senyor Esteve. ¿Per veure això, em van fer donar els diners, els de la Lliga?

Els uns vénen i els altres se'n van

Els Consellers del govern de Catalunya han estat aclamats en tots els pobles i ciutats per on han passat, anant a Madrid. Mentre el senyor Gil Robles se n'anava a pendre les aigües a Guadalajara (?) i el senyor Lerroux a prendre... vent.

El diumenge de la CEDA

El diumenge vinent els elements de la CEDA, la Lliga i la resta del conglomerat assistiran en un *Tedèum* en acció de gràcies per haver sortir indemnes de la inundació popular. Amén.

La cullera d'en Farràs

En Farràs, el valent comandant dels mossos d'esquadra, ha dit que *pel que pogués ésser s'havia deixat la cullera al presidi. A la millor hi menjarà en Primo de Rivera. Es tan vel.leitosa la política...*

Clavells roigs

Unes dames madrilenyes han obsequiat el senyor Companys amb uns clavells roigs que duïen els colors catalans.

Governant les esquerres ja se sap, les dames catequistes no surten de casa.

Coincidències astronòmiques

D'ençà que s'ha proclamat l'amnistia, a Barcelona ha lluit el sol diàriament.

Per contra, mentre van existir les preponderàncies cavernícoles hi va ploure cada dia.

Oh! Els astres! I que en són d'esquerrans.

Una disfressa adient

Alguns lligers de primer pla han passejat per la *rua* amb tota tranquil.litat i ningú no els ha coneguts. Saben de què anaven disfressats? De persona decent... Ah!!

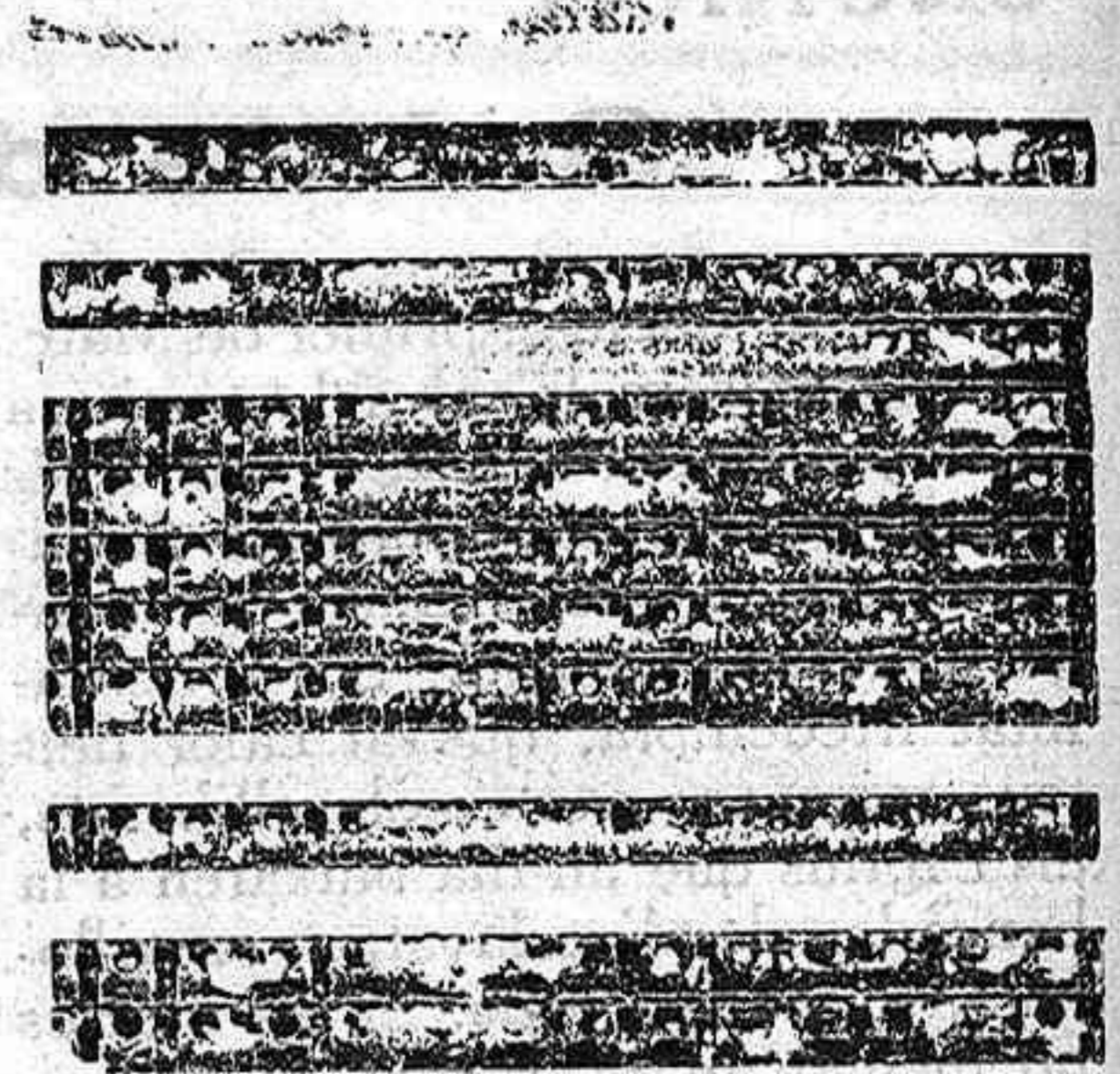
Les runes del C.A.D.C.I.

Una gernació ha visitat les runes del C.A.D.C.I. per tal de constatar amb els propis ulls l'efecte dels canons... dels canons i de les prèdiques dels Mossens Cambó i Gil Robles.

Una corona

Damunt el que abans havia estat el balcó del C.A.D.C.I. havem vist una corona que segurament feia present la memòria dels socis morts. Per una il.lusió òptica ens va semblar veure-hi el cos sagnant de

Compte, i la cara satisfeta

—CADCI no el coneo!

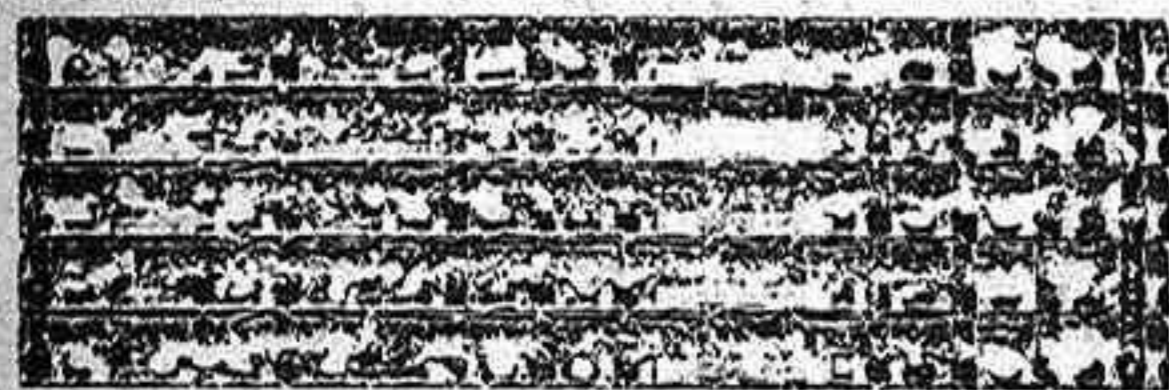

GLOSSARI

LES EINES DE FER MAL

Home, no sigueu bruts; tireu la cadena.

De Madrid estant

Companys ha parlat des de Madrid. La ràdio ha tramès la seva paraula, ferma, segura, rotunda com sempre.

El R. C. R. del Passeig de Gràcia s'ha venut l'aparell al drapaire.

Aquella espina...

La Santa Espina, l'emotiva sardana del mestre Morera ha estat tramesa per la Ràdio Associació de Catalunya.

Feia tant de temps que no la sentíem que de primer antuvi ens vàrem creure que la ràdio s'havia tornat folla. Però, no; era que tornàvem a poder pensar...

Hom diu...

Hom diu que els autos blindats s'han rovellat amb gran sentiment de les dretes.

Tant greixadets que els teníem...

I van...

Altra vegada llegim: *La fuerza vióse obligada a hacer una descarga al aire*

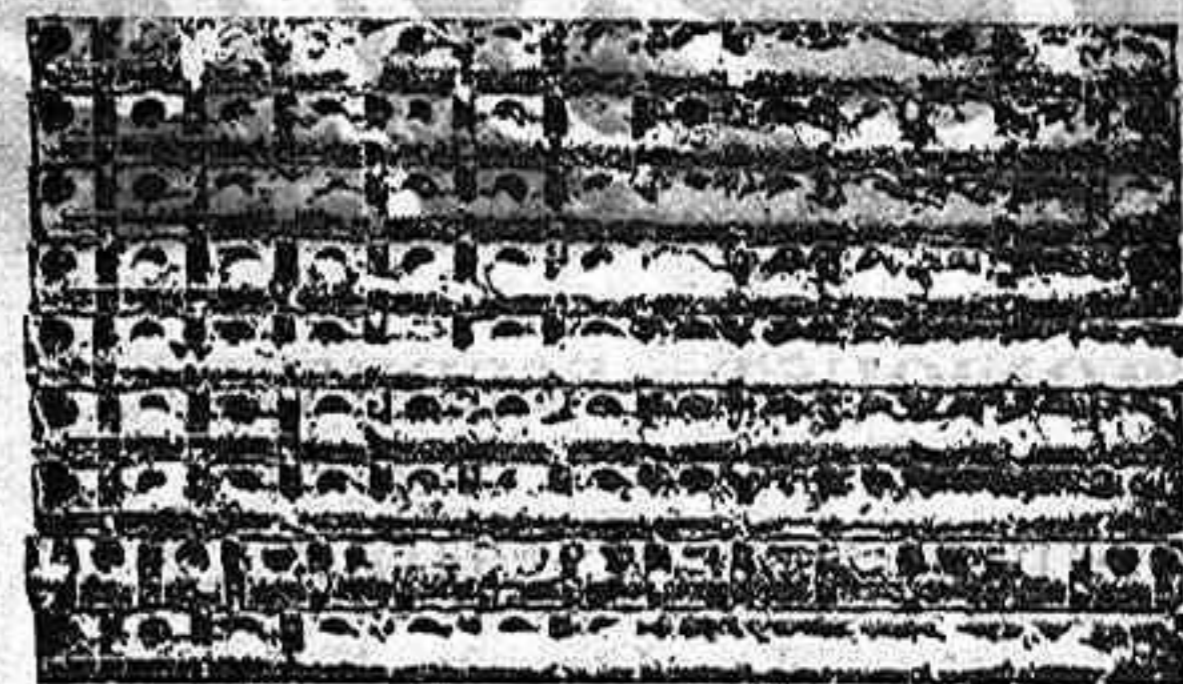
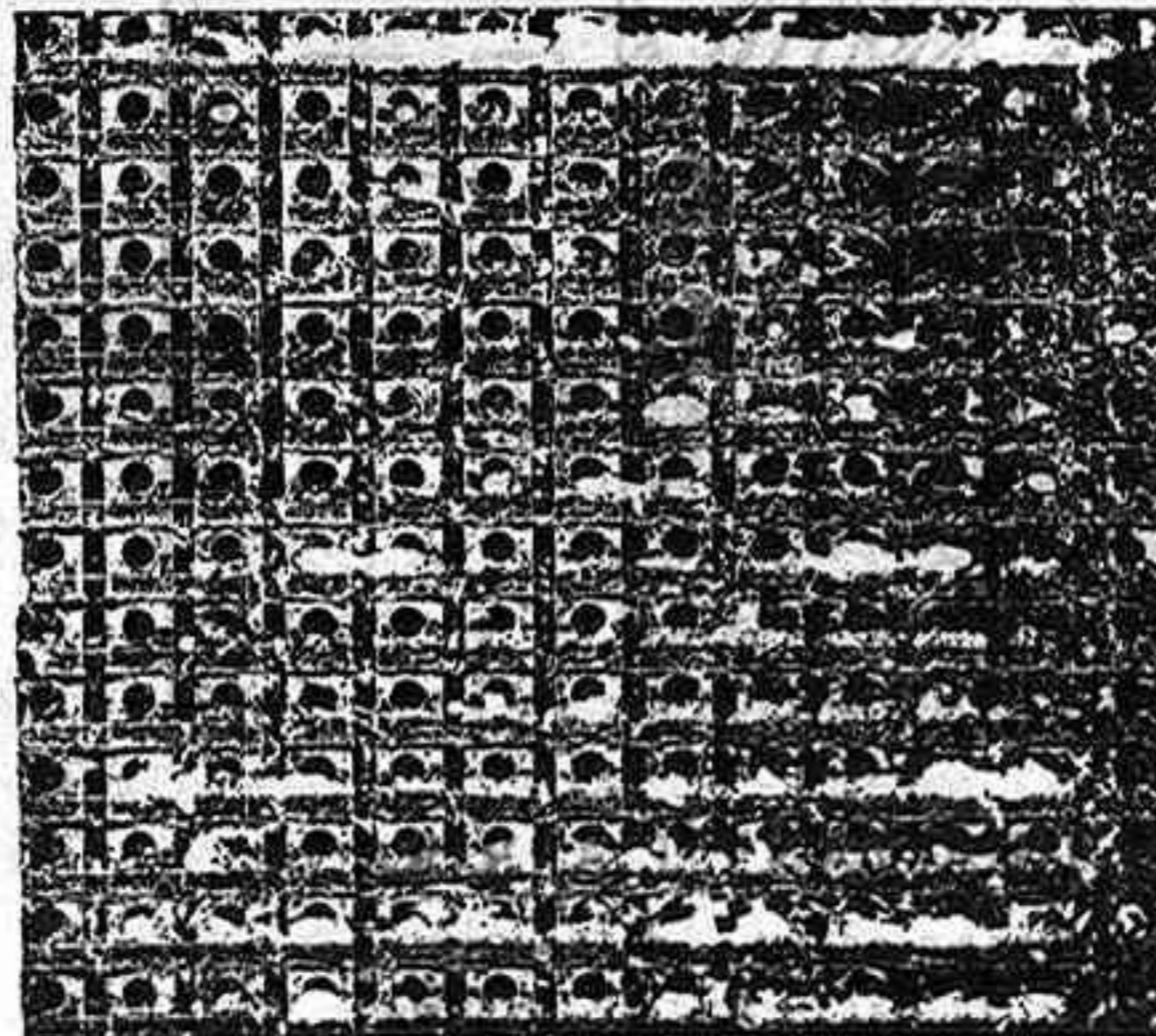
Suposem que Azaña ho acabarà, perquè sinò, potser ho acabarà el poble...

Sí; ja ho sabem de sempre. Quan l'ànima popular, acorralada i ferida per totes bandes, romp els lligams i fa la bullida, aleshores surten veus propugnans per la pacificació dels esperits. Es veu que el poble ha d'aguantar totes les escames, les més vils i covardes, i en el moment de fer la pau hom li exigeix seny, serenitat, paciència i oblit. Es clar que les convulsions histèriques i les rauxes passionals no són sempre justicières ni eficaces; però quan una caldera esclata es perquè la pressió dels gasos acumulats ha acabat per rompre la resistència o paciència de les parets.

En nom d'una provident mesura de pacificació dels esperits, hom va establir a l'endemà mateix de la victòria de les esquerres a les urnes la censura a la premsa —a Barcelona, a càrrec, naturalment, de l'incommovible i immutable Azcàrraga— i mentre nosaltres féiem acatament a la prudència republicana, dimecres, a la nit,

una multitud confiada, indefensa i pacífica que celebrava la joia del recobriment de la República. I bé; mentre queien uns ferits i Josep Pujol Palau, un ciutadà obscur i abnegat, que a més d'ésser esquerrà i de trobar-se en atur forçós, mantenia encara una nena òrfena dels revolucionaris d'Astúries, pagava amb la vida el seu amor a la llibertat i al règim popular,

De totes aquestes coses caldrà parlar-ne llargament i amb el propòsit de posar-hi un remei enèrgic i radical. La història de les lluites populars està massa entatxonada d'actes

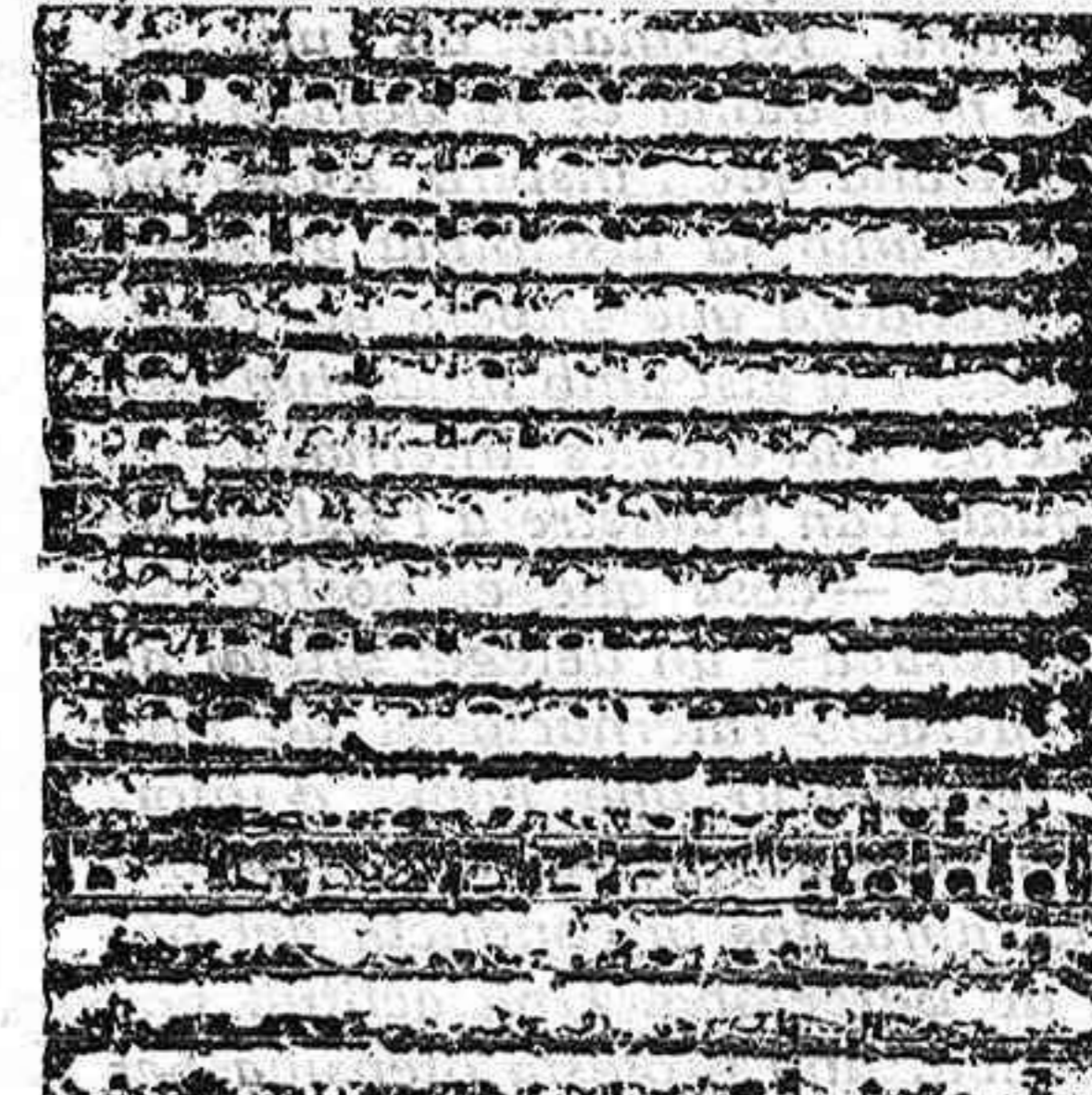

pre a l'aguait per a clavar falçanada al poble i als seus ideals d'emancipació. A aquest enemic, que es nodreix de la nostra sang i de les nostres suades, cal eixalar-li les ales, escurçar-li el bec i arranar-li les urpes, passant prèviament per una reducció d'elements i de racció.

Si algun dia es fa una veritable història crítica d'Espanya, es veurà que certes glòries són fum d'encenalls i or de purpurina. El poble, mai els professionals, és l'únic que ens ha fet quedar bé en les gestes heroiques.

Això, tan fàcil de comprovar, ho demostrarem per peces menudes sempre que hi hagi algú que aixequi el dit.

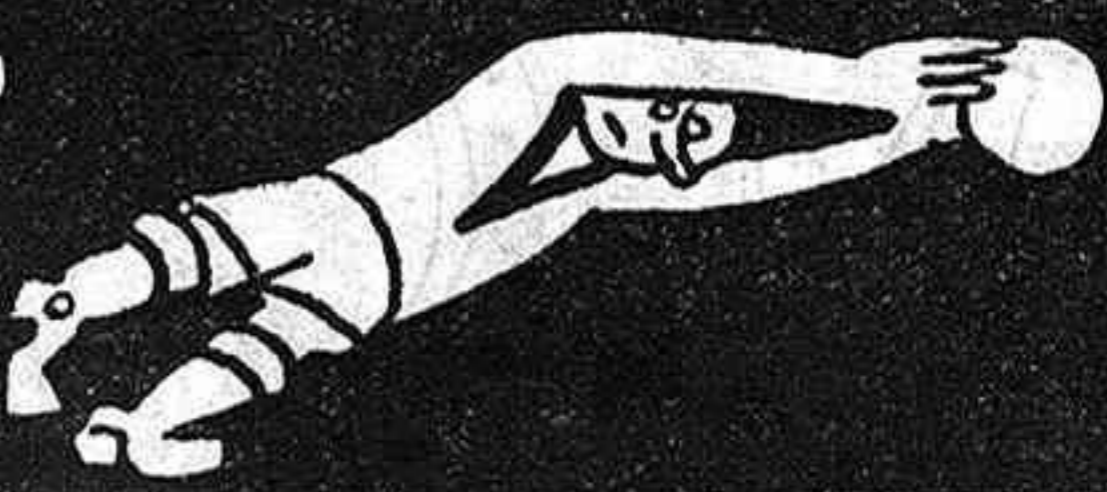

En fi; una cosa modesta, barateta i que no molesti. Això, tan senzill, és elemental per a la conservació i pau de la tercera República que el poble va conquistar a les urnes en la diada històrica del 16 de febrer d'enguany.

PANICAL

Esports

CRONIQETA ESPORTIVA

Homenatge al poble esportiu de Barcelona

Teníem un petit dubte però també una íntima confiança. Havia passat tan sovint que la presència d'un equip italià als nostres camps de futbol o d'uns boxadors al reng fent la salutació feixista, era acollida amb protestes, que la celebració del partit Alemanya-Espanya ens produïa una certa inquietud.

A mesura que s'aproxava la data, el temor persistia, però la demostració de fina sensibilitat política donada pel nostre poble a les darreres eleccions, ens feia creure que un poble d'una tal cultura cívica no podia quedar malament tampoc en el terreny esportiu, i ens animava a esperar amb confiança que res no passaria i que el poble català sabria ésser digne de la confiança que en ell s'havia posat, en concedir-li l'alt honor de la celebració del magnificient encontre a l'estadi Municipal de Barcelona.

El nostre poble que ha palesat clarament, refermant als ulls de tot el món quina és la democràcia republicana que l'inspira, totalment renyida amb la disciplina grotesca i embrutidora que impera als estats feixistes, era vist amb inquietud pels elements futbolístics internacionals els quals van trametre a l'Estadi de Montjuïc —cosa que el nostre poble ignorava— un delegat oficial de la Federació Internacional de Futbol Associació que havia d'informar a l'organisme rector del futbolisme quina fos la conducta del públic de Barcelona. Una actitud poc esportiva, una protesta ofensiva per a l'equip internacional visitant, hauria motivat potser que Barcelona fos declarada indesitjable per la celebració de lluites internacionals.

Arribà la data del diumenge. Nosaltres que havíem acompanyat pertot als jugadors alemanys en la seva curta estada a la ciutat i que vam veure com eren rebuts i l'es-

pectació i els corrents de simpatia que despertava el seu pas pels llocs que visitaven, ens sentíem confiats. El diumenge, però, ens van donar a la porta de l'estadi uns papers que eren repartits al públic, en els quals es deia que calia palesar una ferma protesta quan els alemanys fessin la salutació feixista i el públic, no sols no va fer cas d'aquesta jugada anònima que caldria qualificar de maniobra política d'aquells que vençuts no es volen resignar al seu enfondament i cerquen entebolir un triomf democràtic clar, net i aclaparador que no ha deixat dubtes als ulls del món sencer, sinó que endevinant les intencions dels autors de la jugada, féu objecte als estrangers d'una gran ovació sense interpretar políticament la salutació feixista. Després de la victòria ale-

manya els acomiadaren amb ovacions a la sortida de l'estadi i pels carrers de la ciutat.

Bé, molt bé, poble de Barcelona. Ni les teves autoritats et saben conèixer. Per temor d'un conflicte, havent acudit una banda a l'estadi per interpretar els himnes nacionals d'Alemanya i Espanya, va restar muda i els alemanys no volien sortir al camp de joc si ja de sortida els feien objecte d'aquest manament, essent com és una cosa oficial a tots els partits internacionals la interpretació dels himnes. Però els alemanys ens van dir commoguts que l'afecte amb què el públic català els havia rebut els omplia de satisfacció molt més que la victòria aconseguida, puix que ni a Anglaterra, el poble més esportiu, els havien tractat com a casa nostra.

Bé, mot bé, ciutadans de Barcelona.

AQUELL

Sagetes

L'escena al Ritz. Els alemanys i l'equip espanyol eren obsequiats amb el sopar d'honor.

El doctor Perpinyà, federatiu que acostuma a obrar sempre amb una democràcia com si es trobés a cal sogre, diu de sobte per als jugadors alemanys:

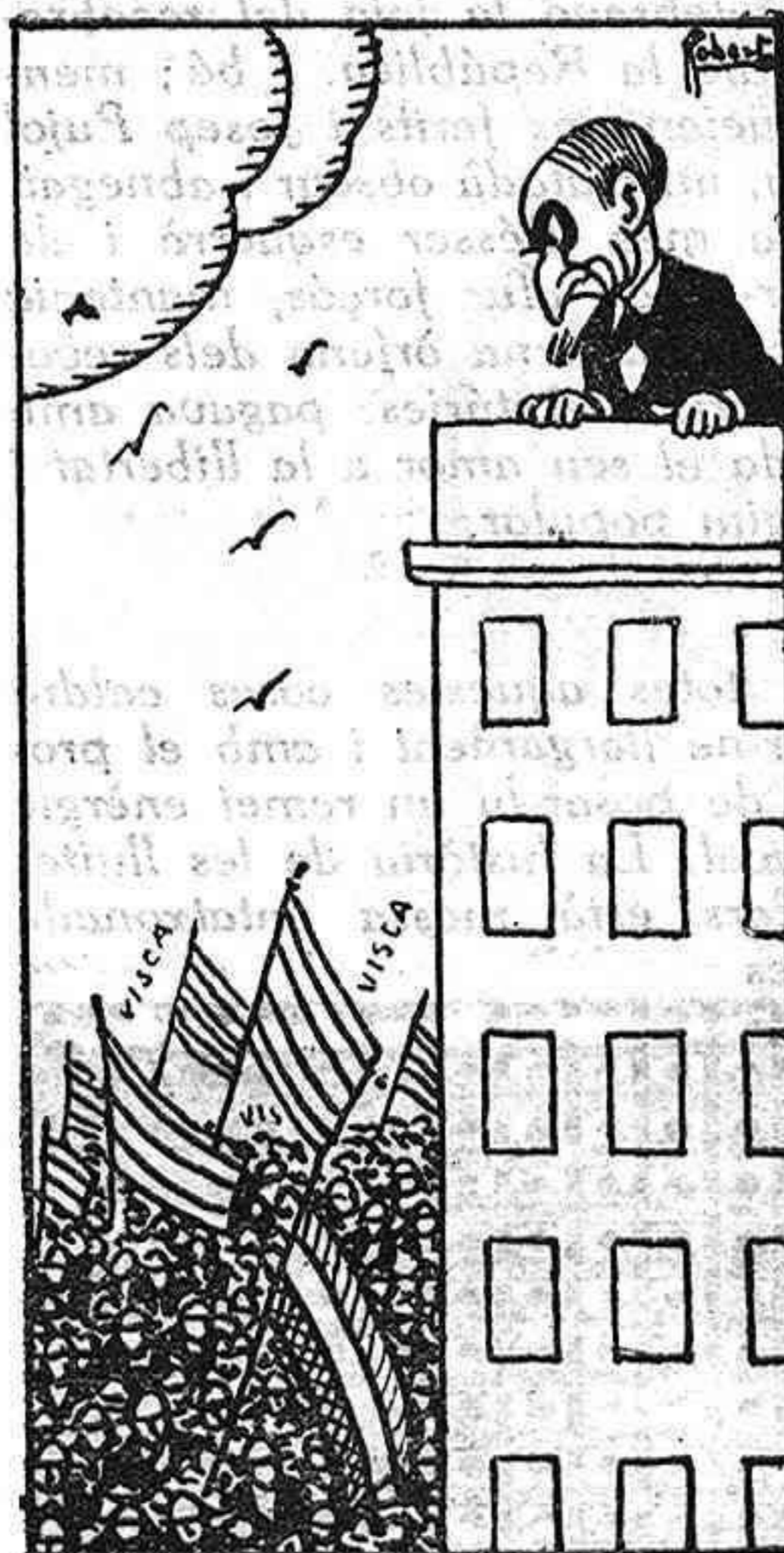
—Es clar que ens han guanyat aquests gamarussos! Si no beuen ni fumen.

I Perpinyà ho deia fumant un cigar de mitja cana.

**

Estem segurs que don Amadeo, el seleccionador, no té més categoria que un senyor Palaudàries vulgar, fent de directiu d'un club de futbol de tercer ordre, perquè el vagin escollir i confiar-li el càrrec de seleccionador.

Si volen que els diguem la veritat... ¿mai dirien quin és el veritable paperet del senyor Amadeu en els partits internacionals?

GUAITANT L'ARRIBADA

En Francisquet.—I pensar que jo no me n'he sentit mai, de visques.

El de pare pedaç.

Els responsables de tot, són els dirigents de la Federació Espanyola i madrilenyista de cap a peus.

El senyor Garcia Duran, espanyolista i cedista que s'havia de presentar a les eleccions en candidatura per la Ceda i ho va deixar córrer, és el qui portà el «tinglado» seleccionador. El senyor Amadeu, és tan bonifaci que fins s'arriba a creure que és el seleccionador nacional i fa el paperet anant de viatge pels camps de futbol de tot Espanya, però quan arriba el moment de la selecció, consulta amb els federatius i aquests li fan esmenar la plana amb habilitat.

En Zamora va jugar perquè és del Madrid i no perquè estigui en condicions d'ocupar la porta millor que un Blasco o un Urquiaga; va jugar Pere Regueiro en lloc de Bertolí; fou arrengrerat Lecue, que és interior, al lloc de mig-ala i Regueiro i Emilín, tots ells perquè juguen al Madrid i no per res més. No ens van posar en Ciriaco, en atenció que es jugava el partit a Barcelona, però d'un xic més el senyor Amadeu hauria estat capaç de presentar-lo a l'equip i de deixar Zabalo de banda.

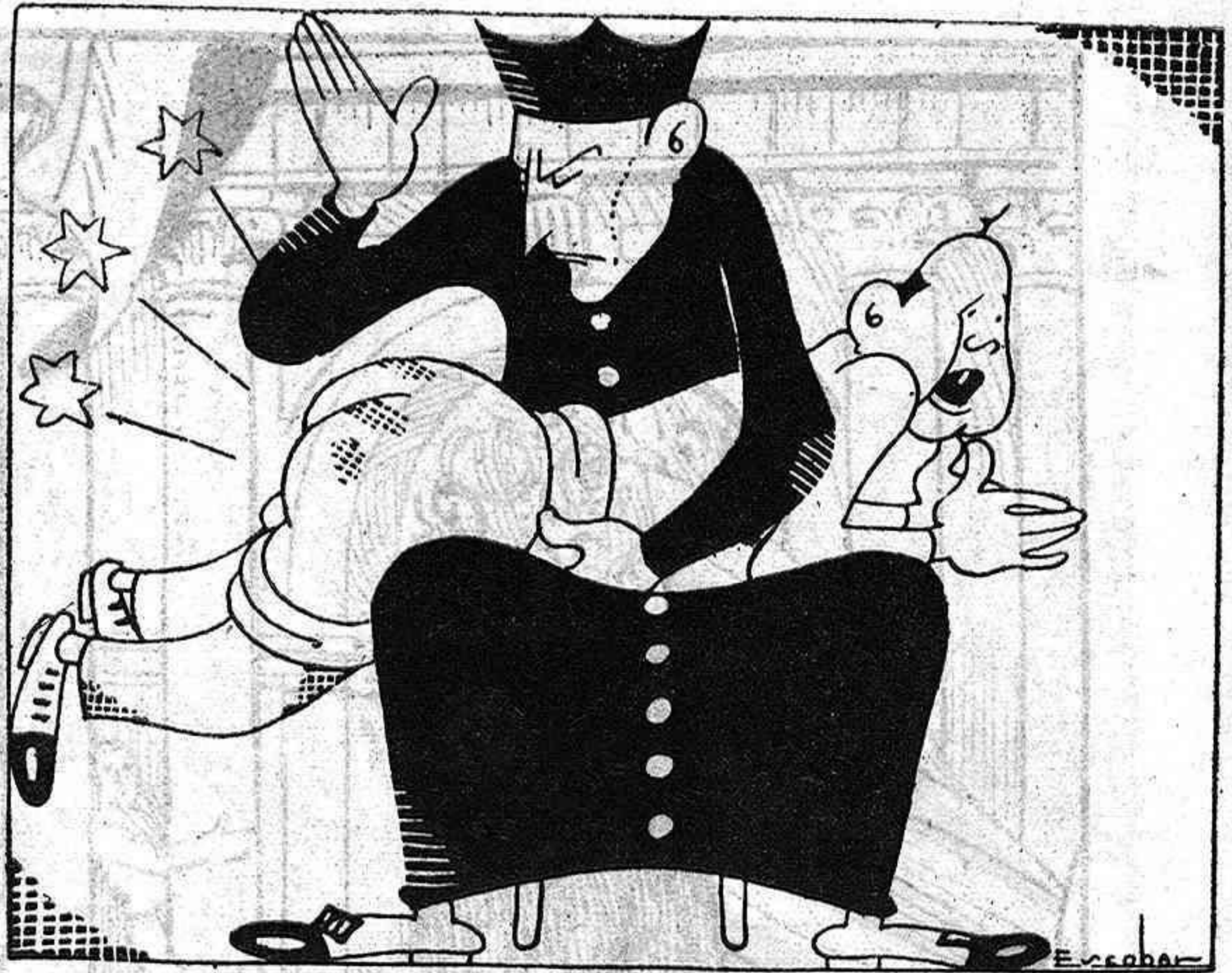
Cinc jugadors de l'equip eran del Madrid, i els cinc madrilenys són els qui més llastimosament van fallar. Cal que el senyor Garcia Salazar dimiteixi el càrrec, però que l'ocupi un tècnic de debó, deslligat de tota mena de partidismes. Però cal també que el Consell directiu de la Nacional es recordi que ha de vetllar pel nostre prestigi futbolístic i no intervenir en les seleccions com fan els directius de club de via estreta.

**

Vantolrà, després del partit no deia una paraula als altres jugadors de la selecció. Ell encara va anar al sopar del Ritz, però Solé i Zabalo, no. Els catalans no van ésser els millors homes al camp, no estaven gaire satisfets de com havien anat les coses.

Vantolrà deia, després del partit, que els jugadors li havien fet el boicot per no dar-li pilotes.

Ben cert que sí. D'aquests jugadors, Regueiro, l'home que sempre tots els crítics omplen de lloances, és el qui menys mereix els honors de la selecció. Sense Regueiro l'equip d'Espanya hauria guanyat Alemanya. I és que Regueiro a més

Ves, ara, amb quina cara m'hauré de presentar als meus electors!

d'ésser egoista, és un jugador que vol manar i portar ell el joc d'un equip i destrueix el conjunt, encara que l'equip sigui el nacional, perquè surt al camp a jugar per ell i pels jugadors que li són més afectes de l'equip.

Un home així és indesitjable a l'equip nacional.

**

Un altre defecte d'Amadeo Garcia Salazar. ¿Per què després de sortir l'equip al camp es va permetre canviar a Bertolí i Mugüerza?

En primer lloc no era permès el canvi de jugadors més que en el cas de lesió. Un seleccionador nacional ha de tenir criteri propi. L'home que no el tingui, no serveix per lluir aquest càrrec.

Passem encara per la substitució de Bertolí que debutava, però ¿creu el seleccionador que és just que un Mugüerza, l'home que féu un partit formidable a Itàlia amb Espanya, i que ha jugat tant de temps defensant el prestigi nacional, li havia de fer passar la vergonya de retirar-lo als vint minuts de joc tan sols perquè Alemanya acabava de fer un gol.

Seguint aquesta tàctica, el seleccionador sense criteri, si fos permès canviar tot l'equip, l'hauria canviat

oferint al públic la impressió més pobra que mai un seleccionador hagi pogut donar públicament.

**

¿Ens voldria explicar també el senyor Amadeu perquè havent fracassat sorollosament, a Madrid, Emilín, es va oblidar que, a Barcelona, hi ha un Bosch que quan ha de jugar, encara sap que la pilota no és quadrada?

S'imposa la dimissió fulminant, senyor seleccionador. Cal un tècnic serè i amb autoritat pròpia, deslligat de clubs i de partidismes.

**

Quan van dir als alemanys que es temia un escàndol a Montjuïc en fer la salutació feixista, un dels seus directius digué:

—Nosaltres estàvem convençuts que no fóra així. Sabem fins a quin punt és culte el poble català i que pel seu esperit democràtic no ens podia rebre d'altra manera.

Cambó i altres, podrien aprendre quelcom llegint aquesta frase.

**

Bertolí, el del València, sols va jugar vint minuts i el van treure per dolent.

BENVINGUTS, COM DE LA GENERALITA

VISCA EL GOVERN DE CATALUNYA

BENVINGUTS!!!

El xicot deia després del partit :
—Jo no he perdut. Quan m'han tret el resultat era d'empat a un gol. Han perdut els altres.

Bertolí estava carregat de raó.

**

Mertz, l'entrenador i seleccionador d'Alemanya, és un home sever, autoritari, terrible. Ell imposa la disciplina per damunt de tot i els jugadors alemanys, exactes, se-

vers, saben per instint ésser disciplinats i acatar en tot les seves disposicions.

¿Quin concepte deuriem treure de l'equip espanyol, en veure els jugadors de la selecció reunits al voltant d'una taula, quan ja s'havia acabat l'apat i tothom desfilava, cantant i fent barrila, insensibles al fet d'haver sortit batuts de l'estadi de Montjuïc?

Cal fer constar però que no hi havia a la taula Vantolrà, Zabalo i

Solé. Sols hi vam veure els jugadors preferits d'Amadeu Garcia Salazar.

**

Pronòstics per a la propera jornada del campionat de Lliga :

Espanyol-Athlètic Bilbao, 3 — 2.
Sevilla-Barcelona, 2 — 3.
Oviedo-Ràcing, 4 — 2.
València-Madrid, 2 — 2.
Athlètic M.-Ossassuna, 1 — 1.
Hèrcules-Betis, 3 — 1.

croniqueta de la setmana

Abans de tot...

Una abraçada ben forta, als amics que tornen de presidi i de l'exili.

I a continuar lluitant per Catalunya.

**

El senyor Cirera ha quedat el penúltim de la llista. No l'han votat, pel que es veu, ni els senyors de l'Institut.

Davant de l'èxit, el senyor Cirera pensa fer-se de la Falange.

**

El clarivident Cambó s'ha quedat sense acta. Ens hi juguem un peix que ara començarà a fer campanya a favor de la representació proporcional...

Es desinteressat, l'home...

**

La Ceda, que no pot dissimular la tírria que sent per als seus aliats de la Lliga, va fer, en vetllar per la puressa dels escrutinis, que sortís

diputat en Valls i Taverner, que constitueix la debilitat d'en Cirera...

En Parpal, decididament, no té sort.

**

A Borsa, hi ha uns quants senyors que escampen —ells deuen saber per què— noves pessimistes.

Contra la baixa provocada, caldrà recomanar l'alça... dels garrots.

**

Ara, als tradicionalistes, diuen que com que són antiparlamentaris, se'n fumen del resultat de les eleccions.

No comprenem aquell interès tan gros que va esmerçar el senyor Bau per a ésser diputat. Ni aquell interès ni aquell capital.

**

L'aristocràcia cursi de Barcelona s'ha declarat en vaga de tes i festes. «Que aumente la crisis mien-

«De la cárcel se sale, del cementerio, no.»

INSTITUT

tras gobiernan ésos», deia l'altre dia un degenerat amb títol industrial.

El dia que «ésos» s'hi posin, els qui ara no volen ballar, ballaran. Que no ho dubtin.

**

Molt senyoriu que havia compromès entrades per al ball de la Premsa, se'n va desdir en saber el magne triomf de les Esquerres.

Devien tenir por que el poble els arrenqués la careta.

**

Són en gran nombre els ricatxos que aquests dies passen la frontera amb diners amagats.

Són molts els propietaris que han fet parar les edificacions que tenien en curs.

Són molts els fabricants que anuncien el tancament de llurs indústries...

Són molts els fanals que es podrien guarnir.

**

Ja no és diputat el senyor Solé de Sojo. Malgrat els seus coneixements nàutics, ha naufragat.

Heus-vos ací una carrera espatllada. I un nou espectador de partits de futbol.

**

A la Lliga, en menys d'una setmana, s'han rebut més de quatre-centes baixes.

Ja és sabut que quan es perd una batalla, les baixes acostumen a ésser nombroses.

**

Hom diu si els metges aconsellaran un llarg repòs a Cambó.

Ja veiem Ventosa ascendit a líder i Tries de Bes i Vidal i Guardiola barallant-se per a la plaça de sub-líder.

**

—¿I si féssim un parell d'esglésies a la brasa, per començar la campanya?

El senyor Ventosa no sortia. El senyor Ventosa va sortir. El senyor Jover Nonell encara no sap com li han fet la patota.

Encara té molt per aprendre.

**

Ara sí que suposem que el senyor Irurita pagarà aquell milió i mig que diuen que el bisbat deu a l'Ajuntament, en concepte de arbitris.

Ei! A no ésser que vulgui deixar el mort al seu successor.

**

Ha estat reposat l'Ajuntament popular. D'aquest Ajuntament en forma part el senyor Duran i Ventosa.

Però, fins ara, el papa negre de la Lliga no ha estat vist pels pasadissos de la Casa gran.

Pudor?

**

El senyor Maristany va dimitir aquella gangueta de l'Atur Forçós. I en fer-ho, no va amagar que continuava essent tan monàrquic com abans.

Però la picossada que cobrava de la República feia de bon aprofitar, oi?

**

Hom diu si el senyor Irurita, el qui volia ármir els rectors, serà traslladat fora de Catalunya, i que a Barcelona hi vindrà el doctor Comellas, bisbe de Solsona.

Ens doldrà. En tenim tan pocs de personatges pintorescos!

**

El senyor Conill ha tingut de dimitir el «modest» càrrec que li va inventar en Pic.

Si els caçadors apunten bé, en tombaran molts, de conills, en aquella casa.

**

Les engúnies del senyor Matutano, president del Real Club Republicano, no tenen fi ni compte.

**

Entre l'equipatge que va dur l'Emiliano, de Mèxic, hom diu que hi figuraven pintures a l'oli i caixes de xampany.

Podem assegurar que el Popocatèpel continua al seu lloc.

**

Els nous radicals —«los que compraron marcos», que els diuen a Madrid— no saben pas què fer.

Ho comprenem. Es tot un drama la situació del partit radical...

Un drama amb vuit actes.

**

El senyor Francesc de Sales Jau-

mar de Bofarull diu pestilències de la Lliga. El senyor Miserachs, els acusa de deslleials. El senyor Ciera, en sentir-ne parlar es congestiona.

Es comprèn. La Lliga, dotze actes i la Ceda, cap.

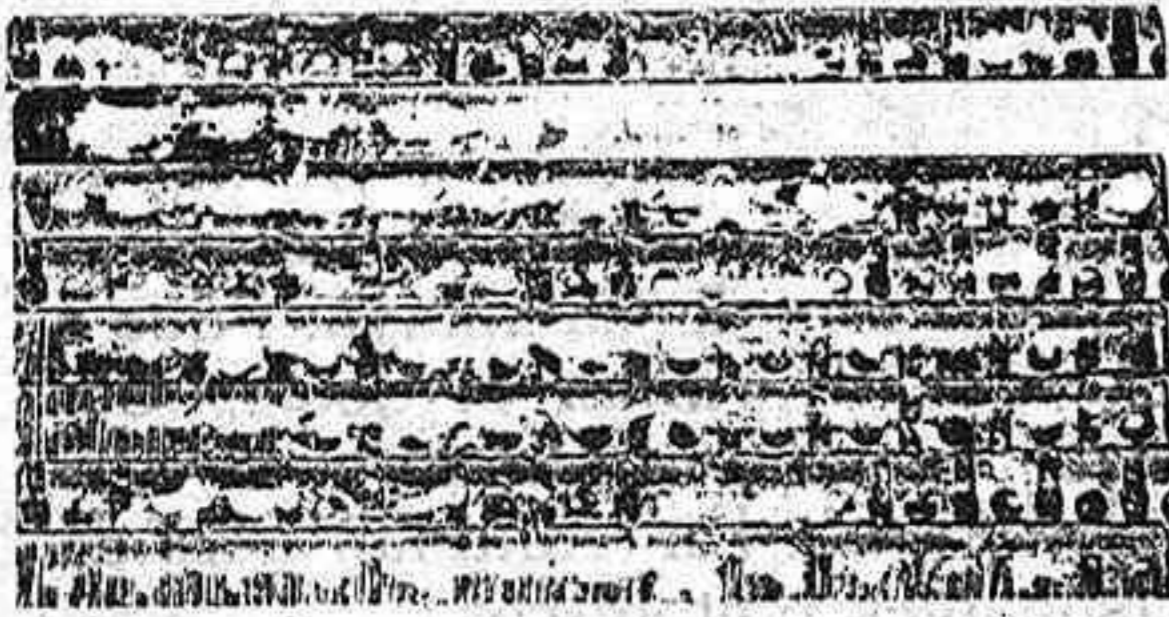
I doncs, què es creien?

**

El senyor Vidal i Guardiola s'ha afrontat amb Cambó. Això que s'atreveixi a fer la guitza al seu superior ens fa pensar si és veritat allò que diuen.

Que el gran financer del suro està si Chade o non Chade...

**

**

Aquell divertit Palau Major que, segons certs diaris de Madrid era «el legítim representant de Catalunya», no ha tingut més enllà de mil vots. I encara hom diu que li ha costat molt d'obtenir-los...

El poble és un desagraït, vaja.

**

Ha manifestat el senyor Cambó que no li sap cap greu de quedar-se sense acta. ¿I si ara recordéssim aquelles paraules que va dir en el míting de l'Olimpia?

Es allò de la guineu...

**

¿Us en convenceu, beneits, que contra el poble no s'hi pot anar, legalment?

I si creieu que sortint de la legalitat podreu fer-lo callar, pobrets de vosaltres...

**

«Renovación» —sí, encara surt! parla de «El triunfo de Lerroux».

Tenia raó en Cortina. El partit radical és etern.

S'acontenta amb tan poqueta cosa!

**

—Es un exemplar únic. Està assegurat per dos milions.

També ressuscita «Renovación» aquell «ara més que mai».

Però si això ja ha quedat demostrat en aquest darrers temps. Sí, ja ho sabem que el partit radical «ara més que mai».

Entesos?

**

A Sants, es volia cremar una església. El rector, que ho sabia, havia preparat la defensa en lloc d'advertir les autoritats...

No en parlem més. Queda ben clar.

**

El senyor Gallard i Folc, personatge de la Lliga, ha fugit cap a Perpinyà, segons diuen els diaris. De què l'acusarà la consciència?

**

Els presos i exiliats ja són a casa. ¿I si recordéssim, ara, aquell cínic «ni perdón ni olvido» de Gil Robles, l'aliat de Cambó?

**

A Casa la Ciutat s'observa un buit. No s'hi veu la trista figura del senyor Ginesta a la recerca d'una orientació.

Al Negociat de Proveïments, respiren!

**

Ara resulta que l'Emiliano s'ha quedat sense acta i que és Portela qui se l'ha quedada.

Emiliano està estranyat que algú per molt Portela que sigui li pugui prendre res.

Emiliano es regira les butxaques persuadit que ha perdut facultats molts peculiars.

16 DE FEBRER

En un jorn ple de neguit que amb inquietud d'espera, el punyent desig impera d'alliberà el perseguit;

quan el poble sent l'ultratja, i als ulls porta un gest rebel, per un just i noble anhel que l'aixeca i l'encoratja;

quan el seny emprèn volada i a parlar l'ànima mou, i el sentiment es desclou com la flor al sol es bada;

ja la força és impotent i la injustícia és retuda, l'Ideal ja l'ha vençuda, car ELL és omnipotent!

A. BRACONS

Teló enlaire

LES ESTRENES

A l'Espanyol

Una creació mestre de Maria Vila
i Pius Daví.

Indiscutiblement Maria Vila és la primera actriu genèrica d'Espanya. La seva sensibilitat és tanta que a estones encarna cos i ànima del personatge que representa i la ficció desapareix a impuls dels seu art, per a fer pas al realisme més pur, que hom ha fruit.

Si recordem la brillant carrera ascendent de Maria Vila en els seus principis l'hem de situar tot just en aquest mateix escenari en el qual triomfa actualment.

Va ésser en l'obra *Montmartre* on vàrem veure la gran actriu que arribaria a ésser Maria Vila i tot just al costat de Pius Daví que aleshores era un galant jove acceptable, sobre l'esdevenidor del qual era un xic aventurer llençar pronòstics. També ell ha triomfat i sincerament hem de reconèixer que, avui com avui,

està en primer pla de la nostra escena. Llàstima...

En parlarem en una altra ocasió. Consti una vegada més que si bé és cert que la simpàtica parella ha assolit els límits més envejats per tot artista de l'art escènic, per contra no han tingut molta sal en encertar les obres.

I és dolorós veure com els seus esforços s'estellen davant la manca de tacte d'alguns autors que, desconexors de les múltiples qualitats que posseeixen, els escriuen papers que si arriben a encaixar alguna volta en el tarannà artístics dels eminents artistes, és tot justament per l'esforç que ells hi realitzen pel seu talent teatral i per les seves dots de psicòlegs que supleixen la manca o l'excés de talent.

**Aquest número ha
estat visat per la
censura**

ESQUELLOTS

Els catòlics catalans de bona fe que, pel que es veu, encara en queden i són, precisament, els més cultes, no estan conformes que siguin tractats com una bandada d'ases i de someres pel bisbe de bosc Doctor Uralita. Cansats de les impertinències, atzagaiades i guitzes anticatalanes d'aquest llodrigó del Cardenal Segura, s'han adreçat a l'arquebisbe de Tarragona, Vidal i Barraquer, per veure si envia a prendre vent el fracassat electorer de les dreteç cavernícoles. Consti, que a nosaltres no ens fa cap nosa. És un bon número de propaganda.

L'endemà de les eleccions vam rebre una carta de Madrid amb el timbre de correus on lluïa la pinta d'Alexandre Lerroux. Ja fou bon humor posar en circulació aquest timbre pels volts de les eleccions. Aquesta pensada és digna del Govern que se la va empescar i de l'istraperlista que la va motivar. Ens volien fer caure en ridícul davant del món, però el poble va dictar la sentència purificadora. Així és, que aquest segell d'ignomínia que volia ésser una glorificació, s'ha convertit en un recordatori d'ofici de cos present.

¿No us sembla, ciutadans, que es torna a sentir una flaireta de «juridicitat» que ens tapa els esperits? ¿Es que no escarmentarem mai? Més que legalitat llibresca, cal justícia... republicana.

Cada entitat clausurada arran del 6 d'octubre que ara s'obre, ofereix l'espectacle de la devastació més vandàlica que hom pugui imaginar. ¡Poden parlar de civilitzar el Marroc! Ara, és l'Associació Socialis-

—¿A quin Jurat Mixt reclamem, ara...?

ta de Barcelona qui pot mostrar com no es van limitar a fer mal al C. A. D. C. I.

Un exemple eloqüent, que val per tots: En una de les sales de l'esmentada Associació Socialista hi havia una pissarra encapçalada amb el rètol «SALUT I CULTURA».

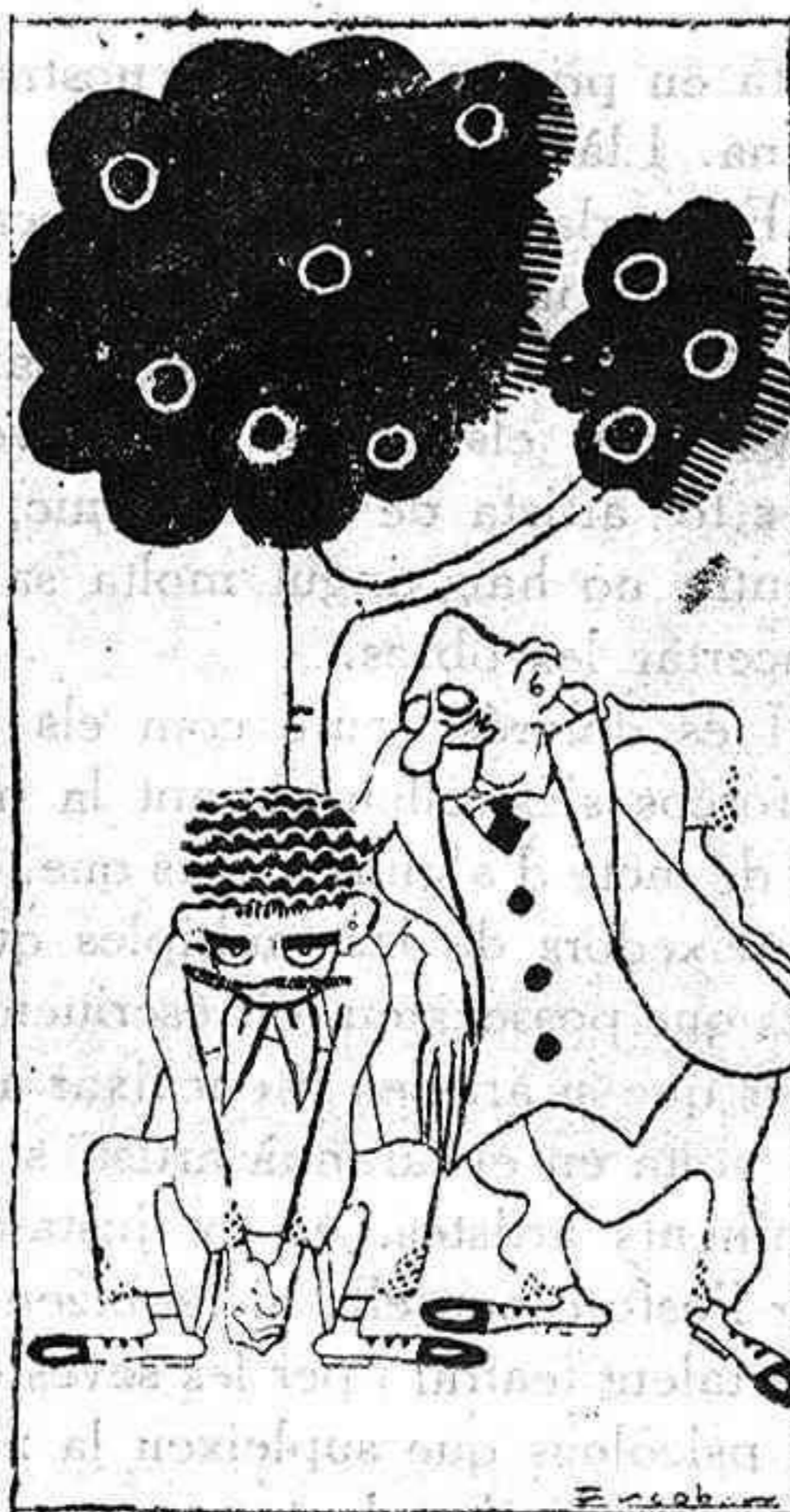
Ho trobem molt posat en raó. Cada una de dites màximes retrata la mentalitat de cadascú.

Uns entusiastes admiradors del senyor Francesc Cambó, volen aplegar en un volum totes les profecies del líder de la Lliga i fer-ne una escampadissa per a coneixement i tabola de propis i d'estrany. Sembla que l'edició anirà enriquida amb unes profecies noves de trinca.

Ara, que hi ha el perill que les dots profètiques de Cambó es vegin eclipsades per les no menys bones de Gil Robles Quiñones (Jefe! Jefe! Jefe!), aquell que no s'equivocava mai.

Les presons espanyoles han quedat netes de presos, però brutes de ronya, misèria i altres horrors imposats pel règim penitenciari dominant en aquest país subjecte a la moltes voltes secular tirania inquisitorial i monàrquica. Caldrà que els homes liberals que han sofert les molèsties de l'ergàstula, pensin a reparar aquesta vergonya.

Les dretes, tant les declarades com les que s'amaguen darrera de certs simulacres de republicanes, fan el ronsa per obstaculitzar el compliment del pacte de les esquerres. Que s'ho treguin del cap. El pacte del Front Popular d'Esquerres es durà a terme sense treure

—Com que això de les carteres s'ha acabat, ens haurem de dedicar a les carteres.

punt ni coma i sobre la marxa. Cal que ho tinguin en compte, si és que no volen prendre mal.

CORRESPONDENCIA

Pis-Kiu. — *Port de la Selva.* — Millor és no parlar-ne; fóra donar-los massa importància; tothom sap que són al pot.

Segura. — *Ciutat.* — No hi va ni hi pot anar; el treball fóra pel el gravador.

Armengol. — *Sabadell.* — Molt encertats els dos dibuixos.

Gall. — Aneu enviant; diuen que el paper brut pujarà de preu.

Moro. — En l'Alcorà deia Mahoma que els qui... demà m'afaitaràs.

COMPREU

tots els divendres
L'ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

TEATRE COMIC

PALAU DE LA REVISTA
Direcció artística: A. ASTELL

¡EXIT! ¡EXIT!
R. Lacasa, M. Vecino,
C. Garrigo, Paky and
Frans amb

Mujeres de fuego

PER

Mapy Cortés, I. Nájera, E. Roy, etc., etc.

—Aquest llit era l'arma d'un emperador i resolia des d'ací tota mena de situacions.

LIQUIDACIÓ GENERAL DEL REAL CLUB REPUBLICANO.